

ბიულეტენი

სამეცნიერო ჟურნალის
„ქართული პოლიტიკა“,
სპეციალური გამოცემა

ვლადიმერ პაკავა

2015 #13

სერია: ეკონომიკური პოლიტიკა

ეკონომიკური პოლიტიკის

ტრანსფორმაცია

„პოსტვარდისფერ“ საქართველოში

მვირფასო მეგობრებო!

კარგი მმართველობა, ფართო საზოგადოებრივი ინტერესების გათვალისწინებით, სწორი, გონივრული გადაწყვეტილებების მიღება და მისი განხორციელების უზრუნველყოფაა.

საჯარო ადმინისტრირების სფეროში სახელმწიფო, რეგიონული, უწყებრივი თუ ადგილობრივი მმართველობის დონეზე გადაწყვეტილებებს საჯარო მოხელეები იღებენ და იმაზე, თუ რამდენად აქტუალურ თემებს „წამოწევენ“ ისინი განსახილველად, ბევრადაა დამოკიდებული ქვეყნის მდგრადი პოლიტიკური და ეკონომიკური განვითარება.

ჟურნალის სამეცნიერო რედაქცია მიესალმება და მხარს უჭერს თითოეული მოხელის მოსაზრებების, შეფასებების, დასკვნების სათანადოდ წარმოჩენას. რედაქცია დადგენილი წესით გამოაქვეყნებს მათი ავტორობით მომზადებულ საჯარო გამოსვლების ტექსტებს - პარლამენტის სხდომებზე, სამთავრობო ან ადგილობრივ დონისძიებებზე, სამეცნიერო კონფერენციებზე, სემინარებზე; ასევე, რა თქმა უნდა, მათ მიერ გამოსაცემად მომზადებულ ცალკეულ სტატიებსა თუ წიგნებს.

ჩვენი მთავარი ამოცანაა, ნებისმიერი რანგის საჯარო მოხელის, პოლიტიკოსის არცერთი ღირებული, ინოვაციური, მეცნიერულად დასაბუთებული მოსაზრება ან მოვლენათა სიღრმისეული ანალიზი არ დარჩეს განხილვის, გასაჯაროების გარეშე, რადგან ამან, შეიძლება, სერიოზულად დააზარალოს როგორც სახელმწიფო, ისე საზოგადოებრივი ინტერესები.

„ქართული პოლიტიკის“ რედაქცია ღიაა თანამშრომლობისთვის და მოგმართავთ სახელმწიფო მოხელეებს, პოლიტიკოსებს - ნუ მოერიდებით საკუთარი პოზიციის საჯაროდ დაფიქსირებას და გადმოგზავნით სათანადოდ რედაქტირებული ნაშრომი შემდეგ ელექტრონულ მისამართზე: info@georgianpolitics.com.

გამოცემების ციფრული ვერსია საჯარო სამსახურის ბიუროს დახმარებით უსასყიდლოდ პერსონალურად მიეწოდებათ სახელმწიფო და საზოგადოებრივ-პოლიტიკურ ორგანიზაციებში დასაქმებულებს, საქმიანი წრეების წარმომადგენლებს, მეცნიერებს, წარჩინებულ სტუდენტებს. აგრეთვე ის განთავსდება ჟიული შარტავას სახელმწიფო პოლიტიკის და მართვის სადოქტორო სკოლის პოლიტიკური ლიტერატურის ბიბლიოთეკის ვებ-გვერდზე - www.politlibrary.ge.

ამჯერად რედაქცია ცალკე ბროშურის სახით გამოსცემს ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის რექტორის, აკადემიკოს ვლადიმერ პაპავას 2013 წელს შექმნილ ნაშრომს „ეკონომიკური პოლიტიკის ტრანსფორმაცია „პოსტვარდისფერ“ საქართველოში“.

ყველამ ერთად შევუწყობთ ხელი „კარგი მმართველობის“ განხორციელებას საქართველოში.

ვლადიმერ პაპაძე
ეკონომიკური პოლიტიკის
ტრანსფორმაცია
„კოსტვარდისფერ“ საქართველოში

გამომცემელი: ქიული შარტავას სახელმწიფო
პოლიტიკის და მართვის სადოქტორო სკოლა

რეზიუმე

„ვარდების რევოლუციის“ შემდეგ გატარებული ეკონომიკური პოლიტიკა იყო წინააღმდეგობრივი და ერთდროულად ნეოლიბერალიზმისა და ნეობოლშევიზმის სიმბიოზს წარმოადგენდა. 2012 წლის ოქტომბრის საპარლამენტო არჩევნების ოპოზიციური ძალების მოგების შემდეგ ეკონომიკის კონკურენტუნარიანი რეალური სექტორის შესაქმნელად და გასავითარებლად ქვეყანას რეალური შანსი მიეცა. ამისათვის აუცილებელია თავისუფალი ვაჭრობის რეჟიმის მიღწევა ევროკავშირთან (და შედარებით შორეულ პერსპექტივაში – აშშ-თან) და რუსეთთან ვაჭრობის განახლება. ამ ამოცანების რეალიზაცია ახალი მთავრობის მხრიდან მიზანმიმართულ ქმედებებს მოითხოვს.

ეკონომიკური პოლიტიკის თავისებურებები

„ვარდისფერი“ მმართველობის პირობებში

2003 წლის „ვარდების რევოლუციის“ შემდეგ საქართველოში კორუფციასთან ბრძოლა დაიწყო [1], რის შედეგადაც საბიუჯეტო და ენერგეტიკული კრიზისები დაიძლია. 2005 წლიდან, ახალი საგადასახადო კოდექსის წყალობით, საგადასახადო ტვირთი მნიშვნელოვნად შემცირდა, ბიზნესის წამოსაწყებად საჭირო პროცედურები არსებითად გამარტივდა, ძალაში ახალი შრომითი კანონმდებლობა შევიდა, რომელმაც დაქირავებულებთან ურთიერთობებში დამქირავებლებს სრული თავისუფლება მიანიჭა [2]. ამან საქართველოს ნეოლიბერალური რეფორმების გამტარებელი ქვეყნის იმიჯი შეუქმნა

[3,4]. ამავდროულად საკუთრების უფლების შელახვის უამრავი ფაქტი დაფიქსირდა [5], მსხვილი ბიზნესი მთლიანად მთავრობის მიერ კონტროლირებადი გახდა [6]; ანტიმონოპოლიური კანონმდებლობისა და შესაბამისი სამსახურის გაუქმებამ ეკონომიკის მძლავრი მონოპოლიზაცია გამოიწვია [7], ხოლო მასობრივი კორუფციის გაქრობას, რაც ძირითადად მექრთამეობაში გამოიხატებოდა, ელიტარული კორუფციის შემაშფოთებელი მასშტაბები მოჰყვა [8-10]. თავისი ხასიათით ეს დარღვევები ნეობოლშევიზმის სადარია და საქართველოს ეკონომიკა სააკაშვილის მთავრობის ხელში „ნეოლიბერალური ფანტაზია“ [11, გვ. 4], „ავტორიტარული ლიბერალიზმი“ [12], „ნეოლიბერალიზმისა და ნეობოლშევიზმის სიმბიოზი“ [13, 14, გვ.13] უფრო იყო.

მმართველობის ავტორიტარულმა სტილმა, რომელიც დესპოტიზმის ელემენტებით იყო გაძლიერებული, სააკაშვილის რეჟიმი აქცია ნეობოლშევიკურად, ხოლო მისი მთავრობა – „ვარდისფრად“ ორი მიზეზის გამო: ჯერ ერთი, ვარდების რევოლუციით მივიდა ის ხელისუფლებაში, მეორე კი – გახუნებულ ბოლშევიკურ „წითელს“ გვახსენებდა [15].

2008 წლის რუსეთ-საქართველოს ომის [16] შემდეგ ევროკავშირმა საქართველოსათვის თავისუფალი ვაჭრობის რეჟიმის შეთავაზების მზადყოფნა გამოაცხადა [17], თუმცა წინასწარ რიგი პირობების შესრულებაც მოითხოვა. მათ შორის განსაკუთრებით მნიშვნელოვანია ბაზრის რეგულირების ევროპული ტიპის ანტიმონოპოლიური ინსტიტუტის იმპლემენტაცია და მომხმარებელთა უფლებების დაცვა, კერძოდ კი – სასურსათო უსაფრთხოების

ნაწილში. სამწუხაროდ, სააკაშვილის მთავრობამ, ამ პირობების დაკმაყოფილების შეფერხების გზით [18, გვ. 10], ევროკავშირთან მოლაპარაკებების პროცესის დაწყების გასაჭიანურებლად ძალა არ დაიშურა.

2009 წლის დასაწყისში შეერთებულ შტატებსა და

საქართველოს შორის სტრატეგიული პარტნიორობის ქარტიას მოეწერა ხელი, რომელიც შეერთებული შტატების მხრიდან საქართველოსთვის თავისუფალი ვაჭრობის რეჟიმის მიღწევის შესაძლებლობას ითვალისწინებს [19]. ამ დრომდე ამ მიმართულებით, თუნდაც თემაზე მოლაპარაკებების დაწყების დონეზე, რეალური ნაბიჯები ჯერაც არ გადადგმულა.

„პოსტვარდისფერი“ პერიოდის

ეკონომიკური პოლიტიკის ძირითადი მიმართულებები

2012 წლის 1 ოქტომბრის საპარლამენტო არჩევნებში მილიარდერ ბიძინა ივანიშვილის ოპოზიციურმა კოალიციამ „ქართულმა ოცნებამ“ გაიმარჯვა. საარჩევნო კამპანიისას კოალიცია „ქართული ოცნება“, აკრიტიკებდა რა სააკაშვილის მთავრობის ეკონომიკურ პოლიტიკას, აქცენტს ეკონომიკის რეალური სექტორის განვითარების სტიმულირებაზე აკეთებდა მოსახლეობის ღარიბი ფენის სოციალური მხარდაჭერის პარალელურად [11, გვ. 8-10]. ბიძინა ივანიშვილი, ჩაუდგა რა სათავეში მის მიერვე ფორმირებულ მთავრობას, წინასაარჩევნო დაპირებების შესრულებას შეუდგა.

ევროკავშირთან თავისუფალი ვაჭრობის რეჟიმის მიღწევის მიზნით, ახალი რეალიებიდან გამომდინარე, უფრო რეალისტურად ბრიუსელთან მოლაპარაკებათა პროცესის დაჩქარების სცენარი გამოიყურება [20]. ამის იმედს ახალი ხელისუფლების მიერ ანტიმონოპოლიური რეგულირებისა [21, გვ. 9-10] და მომხმარებელთა უფლებების დაცვის ევროპული ტიპის სისტემის იმპლემენტაციის თაობაზე გაკეთებული განცხადებები იძლევა.

ანტიმონოპოლიური რეგულირება კონკურენციის განვითარებას შეუწყობს ხელს. ბიზნესში არაფორმალურ ჩარევაზე უარის თქმასთან ერთად, რაც „ქართული ოცნების“ ლიდერების მიერ არაერთხელ განცხადებულა მკაფიოდ [22], საქართველოს ეკონომიკის დემონოპოლიზაცია ბიზნესის განვითარებისთვის დიდი ბიძგის მიმცემი გახდება.

ევროკავშირთან თავისუფალი ვაჭრობის რეჟიმის

მიღწევა არაუგვიანეს 2014 წლისა სავსებით რეალისტურია. ეს კი, თავის მხრივ, საქართველოს ეკონომიკის რეალურ სექტორში კერძო ინვესტიციების მოზიდვის პირობებს შექმნის, ვინაიდან სამუშაო ძალის შედარებითი სიახვე (ევროკავშირთან შედარებით), ბიზნესის რეგისტრაციის გამარტივებული სისტემა და არც თუ მაღალი გადასახადები (კვლავ ევროკავშირთან შედარებით), შესაძლოა, საქართველოს ეკონომიკაში ახალი სამუშაო ადგილების

შექმნის მასტიმულირებელი ფაქტორი აღმოჩნდეს. რადგან ამჟამად ევროკავშირის ეკონომიკა საქართველოს ეკონომიკას 2 000-ჯერ აღემატება [23, გვ. 83], ევროკავშირთან თავისუფალი ვაჭრობის რეჟიმი საქართველოს ეკონომიკას ბაზრის მასშტაბის გასაფართოებლად ხარისხობრივად უკეთეს პირობებს შეუქმნის.

თუკი საქართველოში ევროკავშირის ბაზრისთვის

განკუთვნილი მაღალხარისხიანი პროდუქციის წარმოება დაიწყო, მაშინ, 2008 წელს თურქეთთან მიღწეული თავისუფალი ვაჭრობის რეჟიმის გათვალისწინებით [24], წარმოებულ პროდუქციაზე მოთხოვნა თურქულ ბაზარსაც გაუჩნდება. საქართველოს ეკონომიკის განვითარების მოცემული სცენარი, რომელიც ეფუძნება ევროკავშირთან თავისუფალი ვაჭრობის რეჟიმსა და ევროკავშირსა და თურქეთში ექსპორტის ზრდას, საკმაოდ რეალისტურად გამოიყურება.

გამომდინარე იქიდან, რომ შეერთებულ შტატებსა და საქართველოს შორის ზემოხსენებული ქარტიის ხელმოწერიდან ოთხი წლის თავზე თავისუფალი ვაჭრობის რეჟიმის თაობაზე მოლაპარაკებათა პროცესი ჯერაც არ დაწყებულა, ასე ჩანს, რომ შესაბამისი შეთანხმება საუკეთესო შემთხვევაში 2020 წლისთვის თუ იქნება მიღწეული,

რაც იმას ნიშნავს, რომ საქართველოს ეკონომიკაზე ამ ჰიპოთეტური შეთანხმების ზეგავლენა 2020 წლისთვის პრაქტიკულად უმნიშვნელო იქნება.

ნაკლებად ექვემდებარება პროგნოზებს რუსეთთან სავაჭრო ურთიერთობების სრული მასშტაბით აღდგენის შესაძლებლობა [25, გვ. 41], ვინაიდან ეს საკითხი უფრო პოლიტიკური, ვიდრე ეკონომიკური ხასიათისაა [26, გვ. 65-66]. მსოფლიო სავაჭრო ორგანიზაციაში საქართველოსა და რუსეთის წევრობას ულაცარ წარმოადგენს საკმარის პირობას ამ ქვეყნებს შორის ვაჭრობის საკითხების მოსაგვარებლად [27, გვ. 74]. ამ ვითარებიდან გამომდინარე, რუსეთთან სავაჭრო ურთიერთობების მოგვარების გათვალისწინება 2020 წლისთვის საქართველოს ეკონომიკის განვითარების პროგნოზში პრაქტიკულად შეუძლებელია.

ევროკავშირთან თავისუფალი ვაჭრობის რეჟიმის

მიღწევისა და მის ბაზაზე თურქეთთან სავაჭრო ურთიერთობების გაფართოების რეალისტურ სცენარზე დაყრდნობით შეგვიძლია, ვივარაუდოთ, რომ 2013-2020 წლებში საქართველოში ეკონომიკის საშუალო ზრდა 5-10%-ს შეადგენს. ამასთან, უფრო პესიმისტური – საშუალოდ 5%-იანი ეკონომიკური ზრდა – შესაძლოა, გლობალური კრიზისული მოვლენებით, ხოლო უფრო ოპტიმისტური – საშუალოდ 10%-იანი ზრდა – მსოფლიო ეკონომიკის სტაბილური განვითარებით იყოს განპირობებული. ეს კი

ნიშნავს, რომ მთლიანი შიდა პროდუქტი მოსახლეობის ერთ სულზე 2020 წლისთვის, 2011 წელთან შედარებით, საუკეთესო შემთხვევაში 2,3-ზე მეტად გაიზრდება და მოსახლეობის ერთ სულზე 7 395,4 აშშ დოლარს შეადგენს (2011 წელს ეს მაჩვენებელი 3 215,4 აშშ დოლარს გაუტოლდა [28]).

მსოფლიო ქვეყნების ეკონომიკური განვითარების დონის შესახებ მსოფლიო ბანკის მაჩვენებლებზე დაყრდნობით, 2020 წლისთვის ეკონომიკური ვითარება საქართველოში

თითქმის ისეთივე იქნება, როგორც იგი 2011 წელს იყო ევროკავშირის ისეთ ქვეყნებში, როგორიცაა ბულგარეთი (მთლიანი შიდა პროდუქტი მოსახლეობის ერთ სულზე 7 158 აშშ დოლარს შეადგენს) და რუმინეთი (მთლიანი შიდა პროდუქტი მოსახლეობის ერთ სულზე 8 405 აშშ დოლარს შეადგენს), მაგრამ უარესი, ვიდრე ლატვიასა (მთლიანი შიდა პროდუქტი მოსახლეობის ერთ სულზე 12 726 აშშ დოლარს შეადგენს) და ლიტვაში (მთლიანი შიდა პროდუქტი მოსახლეობის ერთ სულზე 13 339 აშშ დოლარს შეადგენს) [28].

საქართველოს ეკონომიკის შედარებითი უპირატესობების გამოსავლენად ჩატარებულმა კვლევებმა ცხადყო, რომ

მისი ძირითადი სექტორებია: ტრანსპორტირება, უწინარეს ყოვლისა – ენერგეტიკული რესურსებისა, აგრეთვე სოფლის მეურნეობა და კვების მრეწველობა, ჰიდროენერგეტიკა, ტურიზმი [23, გვ. 83; 29, გვ. 55].

ბუნებრივია, რომ ზემოხსენებული ეკონომიკური ზრდა სწორედ ამ სექტორების ხარჯზე მიიღწევა, სადაც საქართველო შედარებით უპირატესობას ფლობს.

ვლადიმერ პაპავა

ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის რექტორი, აკადემიკოსი

დიასპორის საკითხებში
საქართველოს სახელმწიფო მინისტრის აპარატი

THE OFFICE OF THE STATE MINISTER
OF GEORGIA FOR DIASPORA ISSUES

პირველი დიასპორული კონგრესი
„გაზიარა ბაზილი“

THE FIRST
DIASPORA
CONGRESS

კობი

PROFESSIONAL FORUM
TO THE HO

დასკვნა

საქართველოს მთავრობისთვის პირველი რიგის ამოცანა ევროკავშირთან თავისუფალი ვაჭრობის რეჟიმის მიღწევა და ყველა იმ პოტენციური შესაძლებლობის ამოქმედებაა, რასაც ევროკავშირთან ეკონომიკური ინტეგრაცია მოიტანს. ამისათვის საქართველოს მთავრობის ეკონომიკურმა პოლიტიკამ ყურადღება ანტიმონოპოლიური რეგულირების ევროპული მოდელის პირობებში წარმოების განვითარებაზე, მომხმარებელთა უფლებების დაცვასა და შრომით ურთიერთობებზე უნდა გაამახვილოს.

აშშ-სა და საქართველოს შორის სტრატეგიული პარტნიორობის შესახებ ქარტიის ფარგლებში, აუცილებელია აშშ-სთან თავისუფალი ვაჭრობის რეჟიმის მიღწევაზე მოლაპარაკებათა პროცესის დაწყება. ძალზე

მნიშვნელოვანია, რომ აშშ-სთან თავისუფალი ვაჭრობის რეჟიმის პირობები ევროკავშირთან თავისუფალი ვაჭრობის რეჟიმის პირობებთან არ შევიდეს წინააღმდეგობაში. ამისთვის ბრიუსელსა და ვაშინგტონს შორის შესაბამისი კოორდინაცია გახდება საჭირო ამ პროცესში თბილისის აქტიური ჩართვით.

საქართველოს ახალმა მთავრობამ რუსეთის ბაზარზე ქართული ფირმების დაბრუნებას ხელი არ უნდა შეუშალოს. თვით ფირმებმა კი რუსეთის მთავარი სანიტარული ექიმის სამსახურს უნდა წარუდგინონ მათ მიერ წარმოებული პროდუქციის ხარისხის დამადასტურებელი აუცილებელი დოკუმენტაცია, რომელსაც უნდა დაურთონ ამ საქონლის მსოფლიოს სხვადასხვა ქვეყნის ბაზარზე (აშშ, ევროკავშირის ქვეყნები, ჩინეთი, იაპონია და სხვ.) დაშვების მოწმო-

ბები. რუსეთის ბაზარზე მათი პროდუქციის დაშვებაზე მორიგი უარის შემთხვევაში კი საქართველოს მთავრობას ამ ფირმების ინტერესების დაცვა უკვე მსოფლიო სავაჭრო ორგანიზაციის ფარგლებში მოუწევს.

ამ რეკომენდაციების რეალიზება საქართველოს საექსპორტო პოტენციალის გაფართოების სტიმულირებას შეუწყობს ხელს, რაც სოციალურ-ეკონომიკური განვითარებისთვის უმნიშვნელოვანეს ამოცანას წარმოადგენს.

გამოყენებული ლიტერატურა:

1. Fighting Corruption in Public Services. Chronicling Georgia's Reforms. Washington DC: The World Bank, 2012.

2. Papava, V. "Georgia's Macroeconomic Situation Before and After the Rose Revolution." Problems of Economic Transition, 2005, Vol. 48, No. 4.

3. Gurgenzidze, L. "Georgia's Search for Economic Liberty: A Blueprint for Reform in Developing Economies." American Enterprise Institute for Public Policy Research, Development Policy Outlook, No. 2, June, 2009, <<http://www.aei.org/outlook/foreign-and-defense-policy/regional/europe/georgias-search-for-economic-liberty>>.

4. Udensiva-Brenner, M. "Kakha Bendukidze Analyzes Georgia's Economic Strategy: How Georgia Handled Its Economy After the War and the Economic Crisis." At The Harriman Institute, April 7, 2010, <<http://www.harrimaninstitute.org/MEDIA/01716.pdf>>.

5. The Big Eviction. Violations of Property Rights in Georgia. Tbilisi: Human Rights Information and Documentation Center, 2008, <<http://www.humanrights.ge/admin/editor/uploads/files/Big%20Eviction.pdf>>.

6. რომპლი, პ. ვის ეკუთვნოდა საქართველო 2003-2012 წლებში. თბილისი: საერთაშორისო გამჭვირვალობა – საქართველო, 2012, <<http://transparency.ge/post/report/tsignis-%E2%80%9Evis-ekutvno-da-sakartvelo-2003-2012%E2%80%9C-prezentatsia>>.

7. კონკურენციის პოლიტიკა საქართველოში. თბილი-

სი: საერთაშორისო გამჭვირვალობა – საქართველო, 2012, <<http://transparency.ge/post/report/tig-aqveynebs-kvlevas-konkurenciaze-sakartveloshi>>.

8. Anjaparidze, Z. “Georgian Government Questioned about Secret Funds.” Eurasia Daily Monitor, The Jamestown Foundation, 2006, Vol. 3, Issue 71, April 12, <http://www.jamestown.org/single/?no_cache=1&tx_ttnews%5Bwords%5D=8fd5893941d69d0be3f378576261ae3e&tx_ttnews%5Bany_of_the_words%5D=Anjaparidze%2C%20Zaal&tx_ttnews%5Bpointer%5D=1&tx_ttnews%5Btt_news%5D=31572&tx_ttnews%5BbackPid%5D=7&cHash=864959a53b>.

9. ნ. გუჯარაიძე, კ. ბარბაქაძე, კ. გუჯარაიძე, რ. მჭედლიშვილი, რ. კახაბერი. სახელმწიფო ქონების პრივატიზების აგრესიული პოლიტიკა ანუ “პრივატიზება ქართულად”. თბილისი: მწვანე ალტერნატივა, ღია საზოგადოება – საქართველო, 2007, <<http://www.greenalt.org/webmill/data/file/publications/Privatizeba-Geo7.pdf>>.

10. გუჯარაიძე, ნ. სახელმწიფო ქონების პრივატიზების აგრესიული პოლიტიკა, ანუ “პრივატიზაცია ქართულად” – 2. თბილისი: მწვანე ალტერნატივა, ღია საზოგადოება – საქართველო, 2010, <http://www.greenalt.org/webmill/data/file/publications/PRIVATIZATION_REPORT_2010.pdf>.

11. Jones, S. F. Democracy in Georgia: Da Capo? Cicero Foundation Great Debate Paper, 2013, No. 13/02, April, <http://www.cicerofoundation.org/lectures/Stephen_Jones_Georgia.pdf>.

12. Jobelius, M. “Georgia’s Authoritarian Liberalism.” South Caucasus—20 Years of Independence. Tbilisi: Friedrich-

Ebert-Stiftung, 2011, <<http://library.fes.de/pdf-files/bueros/georgien/08706.pdf>>.

13. Papava, V. “Anatomical Pathology of Georgia’s Rose Revolution.” *Current Politics and Economics of the Caucasus Region*, 2009, Vol. 2, Issue 1.

14. დე ვაალი, თ. საქართველოს არჩევანი. მომავლის დაგეგმვა გაურკვეველობის პერიოდში. ვაშინგტონი: Carnegie Endowment for International Peace, 2011, <http://carnegieendowment.org/files/georgias_choices__georgian.pdf>.

15. Papava, V. “US Elections: Hopes and Expectations from a ‘Post-Rosy’ Georgia.” *Open Democracy*, October 23, 2012, <<http://www.opendemocracy.net/od-russia/vladimer-papava/us-elections-hopes-and-expectations-from-%E2%80%98post-rosy%E2%80%99-georgia>>.

16. Cornell, S. E., and S. F. Starr, eds. *The Guns of August 2008: Russia’s War in Georgia*. Armonk: M. E. Sharpe, 2009.

17. Extraordinary European Council, Brussels. 1 September, 2008, 12594/08. Presidency Conclusions. Brussels: Council of the European Union, 2008, <http://www.consilium.europa.eu/ueDocs/cms_Data/docs/pressData/en/ec/102545.pdf>.

18. Georgia: Letter of Intent, Memorandum of Economic and Financial Policies, and Technical Memorandum of Understanding. September 9. Washigton, DC: The International Monetary Fund, 2008, <<http://www.imf.org/External/NP/LOI/2008/geo/090908.pdf>>.

LOI/2008/geo/090908.pdf>.

19. “აშშ-საქართველოს ქარტია სტრატეგიული პარტნიორობის შესახებ”. *Civil.Ge*, 9 იანვარი, 2009, <<http://civil.ge/geo/article.php?id=20340>>.

20. Kobzova, J. Georgia's Bumpy Transition: How the EU Can Help. The European Council on Foreign Relations Policy Memo, 2013, April 4, <http://ecfr.eu/page/-/ECFR75_georgia_MEMO_AW.pdf>.

21. 100 Days in Power: Rule of Law and Human Rights Conference. Tbilisi: Transparency International Georgia, February 18, 2013, <<http://transparency.ge/en/node/2791>>.

22. “ივანიშვილი ბიზნესმენებს შეხვდა”. Civil. Ge, 6 ოქტომბერი, 2012, <<http://civil.ge/geo/article.php?id=26073>>.

23. სამსონი, ი. “საქართველოს ეკონომიკის პერსპექტივები საშუალოვადიან პერიოდში”. საქართველოს ეკონომიკური ტენდენციები, 2008, თებერვალი.

24. K. Tsikhelashvili, I. Chkhutishvili, T. Shergelashvili, and A. Geybullayeva. Georgian—Turkish Free Trade Agreement 2008: Implications Two Years After. Tbilisi: The European Initiative Liberal Academy Tbilisi, 2011, <<http://iliablog2011.files.wordpress.com/2011/03/attachment.pdf>>.

25. სილაევი, ნ., ა. სუშენცოვი. საქართველო არჩევნების შემდეგ და რუსულ-ქართული ურთიერთობების პერსპექტივები. მოსკოვი: რუსეთის საგარეო საქმეთა სამინისტროს საერთაშორისო ურთიერთობების სახელმწიფო ინსტიტუტი (უნივერსიტეტი), 2012, <http://www.mgimo.ru/georgiareport/i/Silaev-Sushentsov_MGIMO-Georgia-Report_Geo.pdf>.

26. Papava, V. “Economic Component of the Russian-Georgian Conflict.” *The Caucasus & Globalization*, 2012, Vol. 6, No. 1.

27. პაპავა, ვ. “საქართველო-რუსეთის ეკონომიკურ ურთიერთობათა ევოლუცია პოსტსაბჭოთა პერიოდში: განვლილი გზა და პერსპექტივები”. კრებულში: რუსეთი და საქართველო: გამოსავლის ძიებაში. თბილისი: საქართველოს სტრატეგიისა და საერთაშორისო ურთიერთობების კვლევის ფონდი, 2011, <http://www.gfsis.org/media/download/library/articles/RUSSIA_AND_GEORGIA_SEARCHING_THE_WAY_OUT_Georgian_Publication.pdf>.

28. GDP Per Capita (Current US\$). The World Bank, 2013, <<http://data.worldbank.org/indicator/NY.GDP.PCAP.CD>>.

29. პაპაფილიძე, ა. “მდგრადი ეკონომიკური ზრდის რისკები საქართველოში”. საქართველოს ეკონომიკური ტენდენციები, 2008, თებერვალი.

ავტორის მოკლე ბიოგრაფია

ვლადიმერ პაპავა
დაბადების თარიღი:
1955 წლის 25 მარტი

განათლება

1977 წელს - დაამთავრა თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის საინჟინრო-ეკონომიკური ფაკულტეტი
1982 წელს - სსრკ-ის მეცნიერებათა აკადემიის ცენტრალური ეკონომიკურ-მათემატიკური ინსტიტუტის ასპირანტურა
1989 წელს - დაიცვა სადოქტორო დისერტაცია თემაზე - «საზოგადოებრივი წარმოების პროდუქტიულობა და მისი დარგთაშორისი ანალიზი»

პროფესიული საქმიანობა

1977 – 1979 - საქართველოს მეცნიერებათა აკადემიის ეკონომიკისა და სამართლის ინსტიტუტის უმცროსი მეცნიერთანამშრომელი
1982 – 1991- საქართველოს მეცნიერებათა აკადემიის პაატა გუგუშვილის სახელობის ეკონომიკის ინსტიტუტის უმცროსი, წამყვანი, მთავარი მეცნიერ-თანამშრომელი
1991 – 1996 - საქართველოს მეცნიერებათა აკადემიის პაატა გუგუშვილის სახელობის ეკონომიკის ინსტიტუტის დირექტორი
1996 – 2000 - საქართველოს მეცნიერებათა აკადემიის პაატა გუგუშვილის სახელობის ეკონომიკის ინსტიტუტის მეცნიერ-ხელმძღვანელი
1994 – 2000 - საქართველოს ეკონომიკის მინისტრი
2000 – 2001 - საქართველოს პრეზიდენტის კანცელარია, საპარლამენტო მდივნის მოადგილე
2001 – დღემდე - საქართველოს სტრატეგიისა და საერთა-

შორისო ურთიერთობების კვლევითი ფონდი, უფროსი მკვლევარი

2004–2007 - საქართველოს პარლამენტის წევრი, საფინანსო-საბიუჯეტო კომიტეტის მოადგილე

2004 – 2008 - საქართველოს პარლამენტის წევრი, საფინანსო და საბიუჯეტო კომიტეტი

2005 –2006 - საქართველოს მეცნიერებათა აკადემიის პაატა გუგუშვილის სახელობის ეკონომიკის ინსტიტუტის მთავარი მეცნიერ-თანამშრომელი

2005 – 2006 - ფულბრაიტის პროგრამით ვაშინგტონში (აშშ) ჯონს ჰოპკინსის უნივერსიტეტის გაღრმავებული საერთაშორისო კვლევების ნიცშეს სკოლის ცენტრალური აზიისა და კავკასიის ინსტიტუტი, მკვლევარი

2008 – დღემდე - პაატა გუგუშვილის სახელობის ეკონომიკის ინსტიტუტის მთავარი მეცნიერ-თანამშრომელი

2013 - დღემდე - ივანე ჯავახიშვილის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის რექტორი

პედაგოგიური მოღვაწეობა

1990 – 1996 - ივანე ჯავახიშვილის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის პროფესორი

2000 – 2005 - მენეჯმენტის ევროპული სკოლა (ESM-Tbilisi), პროფესორი

2003 – 2005 - საჯარო მმართველობის ქართული ინსტიტუტი (GIPA), პროფესორი

2003 – 2005 - ივანე ჯავახიშვილის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის პროფესორი, მაკროეკონომიკის კათედრის გამგე

სამეცნიერო ინტერესების სფერო

ეკონომიკური თეორია

ეკონომიკის მათემატიკური მოდელირება

ეკონომიკის პოსტკომუნისტური ტრანსფორმაციის
თეორია

საქართველოსა და კავკასიის ეკონომიკა

მაკროეკონომიკა

ვლადიმერ პაპავა, ეკონომიკურ მეცნიერებათა დოქტორი, პროფესორი, 350-მდე სამეცნიერო ნაშრომისა და პუბლიკაციის ავტორია.

1997 წელს - არჩეულ იქნა აკადემიის წევრ-კორესპონდენტად

2013 წელს - არჩეულ იქნა აკადემიის ნამდვილ წევრად

ჯილდოები და პრემიები, საპატიო წოდებები

1987 - საქართველოს მეცნიერებათა ეროვნული აკადემიის ფილიპე გოგიჩაიშვილის სახელობის პრემია მონოგრაფიისათვის - ნეკროეკონომიკა: პოსტ-კომუნისტური კაპიტალიზმის პოლიტიკური ეკონომია

2004 - მეცნიერებისა და ტექნიკის საქართველოს სახელმწიფო პრემია ნაშრომთა ციკლისათვის მაკროეკონომიკური რეგულირების მეთოდები და მოდელები (იური ანა-ნიაშვილთან, კლიმენტი აჩელაშვილთან, იაკობ მესხიასთან, ავთანდილ სილაგაძესთან და გიორგი წერეთელთან ერთად)

2008 - საქართველოს განათლების სამინისტროს რესპუბლიკური პრემია სახელმძღვანელოსთვის „სამრეწველო საწარმოს ორგანიზაცია, დაგეგმვა და მართვა“ (გიორგი პაპავასთან ერთად)

ენების ცოდნა

ინგლისური - თავისუფლად

რუსული - თავისუფლად

უკრაინული - საბაზისო

ოჯახური მდგომარეობა

დაოჯახებული, 3ყავს სამი შვილი

სარედაქციო ჯგუფი

ზურაბ ჯიბლაძე	პროექტის ავტორი და მთავარი რედაქტორი
მარინე ბუაჩიძე	პასუხისმგებელი რედაქტორი
ნათია ვადაჭკორია	მასმედიასთან ურთიერთობები
დალი ჯვარშიშვილი	ტექნიკური რედაქტორი
გია არაბული	მხატვრული რედაქტორი
გიორგი ჯიბლაძე	კონსულტანტი
ირინე ბარამიძე	მხატვარ-დიზაინერი
ია გაჩეჩილაძე	კორექტორი

